

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Eiusdem de eodem Sermo II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

Eccē hic clarissimē Petri primatus super omnes.

Apostoli imitandi.

peas, non moleste tulit Andreas, quod in fide primus, factus est ordinis dignitate secundus: nec zelo ductus est, quod Petrus, qui eius ducatu posterior creditur, cuius que ad fidem ipse pravius fuit, prioratus tamen inter omnes Apostolos iura suscepit. Hanc nempe mortificationis regulam oculis nostris supernus Magister approposuit, hanc nobis veræ humilitatis normam, per quam illum recta via sequeremur, exhibuit. In illis nanque primus Discipulis, quos & mundi doctores instituit, omnium virtutum formam signanter expressit, ut usque ad consummationem seculi vniuersis que fidelium ad eos imitationis oculos dirigat, & per eorum tramitem seculi vniuersis exorbitaturus incedat, quatenus tenendo vitales affluentiarum riuos, perueniamus ad fontem, sequendo milites, recto itinere perducamur ad Regem, Iesum Christum Dominum nostrum, Amen.

EIVSDEM BEATI PETRI DAMIANI, DE EODEM SANCTO ANDREA APOSTOLO, SERMO II.

SUE
96
NO
FV

Festum S. Andreae Apostoli.

Psal. 102.

Baruch 3.

Psal. 103.

Iob 9.

Deo seruire regnare est.

T quietum studium, & attentum silentium, & tanta tanti viri festiuitas monent, immo compellunt, aliquid dicere ad ostendam gloriam Deitatis, gratiam Apostolicæ dignitatis, confessionem virtutem. Demus gloriam laudi eius, quem laudant omnes gentes, qui ministros suos & laudat, & laudabiles facit. Ipse est, cui assistunt Angeli ad audiendam vocem sermonum eius: qui stella vocat, & dicunt, Adsumus: cuius manus extendit caelos: qui fundauit terram super stabilitatem suam: qui graditur super fluctus maris, qui fecit mirabilia solus: in quem desiderant Angeli prospicere. Ipse est, qui fecit omnia, & in omnibus quæ fecit, quæcunque voluit fecit. Huic seruire, regnare est, qui seruit pro nobis sub dura & graui necessitate, & purpuram suæ diuinitatis cilicio nostræ mortalitatis operiens, pauper & mendicus venit in regionem nostram. Nunquid non ludus vobis videtur, Iudæi, Pagani, Hæretici, & omnis illa subfannantium, immo insanientium turba, cum dicimus filium Dei carnem, crucem, mortem, clauos & lanceam tolerasse? Ludus profecto est, vnde sic nobis luditur, ut vobis illudatur.

Prou. 3.

Matt. 16.

Ioan. 13.

1. Tim. 6.

Psal. 35.

Psal. 8.

Psal. 30.

S. Andreas primitiua vocatio ad Apostolatam.

Vnicus ille sapiens, huius mysterij non ignarus, ludum istum elegantis sermonis præludit: Delectabar, inquit, per singulos dies, ludens coram eo in orbem terrarum. Lusi quippe coram Deo, cum carnem ex eius præcepto suscepit: & in orbem terrarum, quia ad redemptionem orbis terrarum: delectatus per singulos dies, in singulis Apostolis iucundatus, dum vni tradidit regnum caelorum, alteri de pectore suo reclinatorium confecit. Et deliciae meae esse cum filiis hominum. Putabam ego, Domine Iesu, quod deliciae tuæ essent non cum filiis hominum, sed cum choris Angelorum, vbi diuinitatis gloria Thronis & Potestatibus admirandus, superiorum oculos reuerberas naturarum. Ibi lucem habitas inaccessibilem, & circumstantiam clarissimorum luminum tui luminis obtegis maiestate. Sed illa clementissima tua pietas, & benignitas adoranda, delicias suas dicit esse cum filiis hominum. Ipsi sunt filij hominum, qui sperauerunt sub regimine alarum tuarum, quos elegisti de plebe, quorum lauisti pedes, quibus tuum spiritum infudisti, qui fidem tui nominis quadragis Evangelicis per orbem quadrifidum portauerunt. Nota tamen quod dicit, non cum hominibus, sed cum filiis hominum. Ego puto homines, ad veterem hominem filios verò hominum, ad filium hominis pertinere: iuxta quam intelligentiam, puer citharista sic intonat: Quid est homo, quod memor es eius? aut filium hominis, quoniam niam visitas eum? Vides ne, quia Deum hominis esse memorem, filium verò hominis se confirmat visitare? Præsumimus, & suspiramus, quia facit nobis misericordiam suam in conspectu filiorum hominum, si interim protegat nos in abscondito suæ faciei à conturbatione hominum.

Magister & Dominus noster, cuius schola est in terris, & cathedra est in caelo, ex his omnibus, quos elegit, elegit & præelegit Andream Apostolum, cuius solennitate & vocibus, & cordibus inelamamus: O dulcis Apostolus, & primitiua vocatio Saluatoris, qui in ipsum Apostolicum chorū tanti prioratus insignitur fastigio. Non subterfugit nos, quia quodam modo tenerimus est, & dulcior in cordibus fidelium, cuius passio tan

tanta spiritus deuotione distillat, vt mentes audientium adipe & pinguedine replere videatur. Vnde non immeritò in singulari auctoritatis arcem suscepta est, quam qui viderunt, scripserunt orbi, & ministri fuere sermonis. Vocatio eius, vita & passio, cognita sunt vobis: & nunc quid superest, vt à me amplius expectetis? Veruntamen mouet me lectio Apostolica, vt aliquantisper de ea vestra reuerentiæ colloquamur. ait enim: Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. dicit enim scriptura: Rom. 10. Corde creditur ad iustitiam, non confundetur. Tria proponuntur hic, & corde credere Efa. 28. Omnis, qui credit in illum, non confundetur. Solum cor hominis, capax est rationis, & susceptibile mysteriorum Dei: quod purgatum atq; politum, ipsam diuinitatis substantiam, etsi non comprehendit, apprehendit tamen. Cor est in pectore, anima in corde: mens in anima, fides in mère, Christus in fide: & hoc esse puto, quod dicit Apostolus: Habitare Christum per fidem in cordibus vestris. Hoc igitur in meracissimam eliquatum est puritatem, cum omnia mysteria Christianæ fidei, fide percipis in concussa, nihilque tibi dubitationem parit, licet non videas rationem. Hæc est consummata iustitia, perfecta veritas, & vera perfectio, si tamen oris confessio subsequatur. Fides enim cordis sine fide oris, aut nulla est, aut parua, Saluatore dicente: Qui me erubuerit, & meos sermones, Luc. 9. hunc filius hominis erubescet coram Angelis Dei. Et propheta: Perijt fides, ablata Jerem. 7. est de ore eorum. Non dixit, de corde, sed de ore: quia nihil valet fides cordis sine fide oris, nec fides oris sine fide cordis, cum ista iustitiam, illa donet salutem: quia salus à iustitia, vel iustitia à salute separari non possunt. Crede ergo, & confitere: nihilominus confitere, & crede: quia fides ad iustitiam, confessio fit ad salutem.

Nora fidem historię passionis.

Rom. 10. Efa. 28.

Ephes. 3.

Luc. 9. Jerem. 7.

Via qua intrat ad patrem qua sit.

Rom. 13. Matt. 23.

Ignis purgatorius.

Confessio vitiosa quorum sit.

Psal. 31.

Ibidem.

Primus gradus pecca-

IULS
 DE
 DER
 III
 S

Verum quoniã in hæc deuënimus loca, & occasio confessionis se obtulit, reddendum nunc est, quod alibi promissimus, totumque proferendum, quod de confessione sentimus. Patientes autem estote, & si fortè protensus sermonem extendero, vos attendite ijs, quæ dicuntur, quia vestra proferuntur vilitati. Via enim est, sine qua nemo venit ad patrem: quam qui perdidit, perdidit Deum. Cum igitur de vitiorum abyssu disponis emergere, ad illum præcipue sit refugium tuum, cui anima tua commissa est, quæ impoñit Deus super caput tuum. Nec te moueat, si illiteratus sit, vel indiscretus: quia hoc ipsum signum humilitatis est, quæ generat confessionem. Memento quia non est portus, nisi à Deo. Super cathedram, inquit, Moysi sederunt scribæ & pharisæi. Et tu attende non sedentem, sed sedem: cathedram, non personam. Quod si fortè vel licentia eius, ad alium tibi fugere permittatur, tu tamen prius ei reules tui cordis arcium: quia non est plena salus, si ille fugitur, aut contemnitur, cui adherere, & quem honorare debueras. Quod si minus tibi sufficiens videtur eius instructio, patet ad libertatem via, vt coram alio literato atque discreto effundas cor tuum, referuato illi privilegio suo, cui tu tuam animam commendasti. Nec tibi blandiaris, si grauer peccanti lenior poenitentia, vel à nesciente, vel à dissimulante dictatur, cum in Purgatorijs ignibus perficiendum sit, quicquid hic minus feceris: quia dignos poenitentia fructus quarit Altissimus. Licet autem non euaserit manus Dei viuentis, qui tibi plene non consuluit: tibi tamen ratio magistra præsidet, quæ te doceat tantum à licitis abstinere, quantum te memineris illicita perpetrâsse.

A vestibulo igitur huius sacratissimæ virtutis omnes illos excludimus, quos ad confessionem vel timor cogit: quia extorta confessio non est confessio, sed confusio: vel aliorum accusatio trahit, quæ non est confessio, sed offensio: vel sui excusatio ducit, quæ non est confessio, sed defensio: vel inanis iactantia rapit, quæ non est confessio, sed illusio: & si quæ aliæ pestes sunt, quæ obumbratorio velamine tanti sacramenti simulant sanctitatem. Cor in semetipso, & ex semetipso contritum & humiliatum, ad huius purificationis potest ascendere puritatem. Ostendam tibi vnum iustorum iustissimè consistentem. Queris, quisnam sit? Psaltes Domini est. Dixi, inquit, confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino. Dixi, hoc est, in corde meo proposui, non coactus, neque compulsus, sed spontaneus. Iniustitiam meam, ait, non alienam: aduersum me, me arguens & accusans. Vides, quia non timore alterius, vel ad alium accusandum, vel excusandum seipsum sanctus Domini confiteretur? Pro huiusmodi confessione remitte tu, Domine, impietatem cordis mei, peccati scilicet. Et pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno. Hoc primum in corde germinat ad iustitiam, postea in ore nascitur ad salutem.

Primus eius gradus est, cognitio peccati. Initium salutis (ait quidam) notitia

1. Theſ. 4.

Matt. 25.

Secundus,
pœnitentiâ.

Pſal. 33.

Tertius, do-
lor ob ad-
miſſa pec-
cata.

Quartus,
oris confeſ-
ſio, quæ fit
ſacerdoti.
Pſal. 140.

1. Reg. 15.

2. Reg. 12.

Matt. 27.
Gen. 4.

Pſal. 144.

Quintus,
maceratio
carnis.

Sextus, cor-
rectio ope-
ris.
Pſal. 33.

Septimus,
perſeuerân-
tia bonita-
tis.

Exod. 24.

peccati. In hac cognitione videndum eſt quid egeris, quantis contumelijs affe-
ceris corpus tuum, ambulans in paſſione deſiderij, ſicut & gentes, quæ ignorant
Deum, poſſidens vas tuum in immunditia & vilitate, non in ſanctificatione &
honore. Considerandum etiam, quid merueris, ignem illum, qui paratus eſt dia-
bolo & angelis eius, & omnia pœnarum genera, quæ in illis pœnalibus locis cu-
mulantur & creſcunt. Inſpiciendum vero, quid amiſeris, bona videlicet illa, quæ
oculus non vidit.

Horum igitur omnium conſideratione perterritus, tranſi ad pœnitentiã. Pœ-
niteat te, qui tot & tantis flagitijs inuolutus, in luto factis & miſeriæ diutijs iamculi.
Pœnitentiã age, corpus conterens, & furibundo carnis aſello, incentiuorum ſe-
mina præſumentem, pœnitentiã ampliùs non admittas, nè vulnus vulnere frequenter
ingeminans, confringas oſſa animæ tuæ, quæ cuſtodit Dominus in iuſtis. Vnum, in-
quit, ex his non conteretur. Eſt autem notandum, quòd hæc duo ita ſibi adiunctim
coniuncta ſunt, vt cognoſcere quis ſe non poſſit, niſi pœniteat: & pœnitere non poſ-
ſit, niſi ſe cognoſcat. Sic ergò tibi cognitus, & in te pœnitens, tranſuola ad tertium
gradum, dolorem videlicet cordis: & iam plantata erit iuſtitia plantatione illa
quam plantauit pater tuus caeleſtis. Dole igitur, quia creatorem offendiſti, cuius le-
gem caeleſtia & terreſtria, præter te, in deſeſſa ſtatione conſeruant, & in tanta Republi-
ca Dei tu ſolus peregrinus es, & Imperatoriæ maiſtatis decreta non curas. Surgat &
acrior dolor, quòd tuum creatorem & patrem offenderis, & illum patrem, qui tibi
miniſtrat ſiderum curſus, fecunditatem terræ, fructuum vberitatem. Accedat & acer-
rimus dolor, qui pertranſeat animam tuam, quòd tantum benefactorem contempe-
ris, qui dolorem Crucis ſuſtinuit, nè dolores inferni ampliùs ſuſtineres. Si igitur in
interiori homine iuſtitia germinante, ſurculus erumpat in arborem, & loquatur lin-
gua, quòd ſcientia loquebatur.

Quartus itaque gradus, eſt confeſſio oris. Hæc purè faciendã eſt, quia non eſt pars
peccatorum dicendã, & altera retinendã: neque leuia conſitendã, & grauiã diffren-
dã: nec alter accuſandus, & ipſe excuſandus: ſed cum iuſto dicendum, Non decli-
nes cor meum in verba malitiæ ad excuſandas, excuſationes in peccatis. Hæc enim
ſunt verba malitiæ, & grauis malitiæ, quæ grauior vel peior eſſe vix poſſit. Conſiten-
dum eſt & humiliter, vt idem ſit in corde, quòd ſonabit in ore. Sunt enim nonnulli,
qui narrare in confeſſionibus ſolent, quæ vel argutè literatorio, vel fortiter gladiato-
rio geſſere conſictu, (proh dolor) ſub humilitatis pallio ſuperbiam induentes, & pu-
tantes ſe poſſe vitare oculos iudicis cuncta cernentis. Nonne vtrique reges, Saul &
Dauid, redarguti à prophetis Samuèle & Nathan, dixerunt? Peccaui: & tamen
Saul audiuit, Tranſtulit regnum Dominus à te, & dabit illud æmulo tuo: & Dauid,
Tranſtulit Dominus peccatum tuum à te, & non morieris? Quid eſt, niſi quia quòd
Saul habuit in ore, non fuit in corde: & humilitas, quæ in ore Dauid extitit, in corde
etiam radiauit? Dicendum eſt & fideliter, vt in fide Eccleſiæ credat ſibi peccata di-
mitti, quia Cain & Iudas purè & humiliter confeſſi ſunt, ſed nequaquam fideliter:
nam alter eorum deſperans, ad laqueum cucurrit: alter illud grande ſcelus euo-
muit: Maior eſt iniquitas mea, quàm vt veniam merear. Mentiris, latro: quia maior eſt
pietas Dei, quàm quæuis iniquitas: quia miſerationes eius ſuper omnia opera eius.

Sequitur quintus gradus, maceratio carnis, quæ ieiunijs & vigilijs attenuanda eſt,
nè noua prurigne ad voluptuoſam reuolet prauitatem. Hæc autem faciendã eſt cum
licentiã: quia quòd ſine licentiã fit, vanæ gloriæ deputabitur, non mercedi: occultis,
vt neſciat ſiniſtra tua, quid faciat dextera tua: diſcretè, propter debilitatem corporis,
& multimodas infirmitates. Plerosque enim vidimus in principio conuerſionis ita
diſcretionis inſtegiſſe repagula, vt laudum ſolemnij in habiles redderentur, & appa-
ratu deinceps lautiori diurnis foueri temporibus indigerent.

Iam ſic illuminatus, procedat ad ſextum, qui eſt correctio operis. Prohibe ergò
linguam tuam à malo, operare quòd bonum eſt, & ſenſuales motus tuos continentè
frenis infrena, & ſic erit pax in terra carnis tuæ. Argue malos pro perſona, quam ha-
bes, & te præſente, iuſtitiam non ſinas ſepeliri.

Veni ad ſeptimū gradum, qui eſt perſeuerantia bonitatis: & in hoc ſeptimo voca-
bit te Dominus cum Moſe de medio caliginis, & in ipſam diuinitatis ſubſtantiam in-
teriores oculos inſiges. Perſeuerantiam autem faciunt expectatio præmiorum, pœ-
narum recordatio, primitiæ ſpiritus, & donū celeſte: de quibus loquitur Apoſtolus
quòd

quod nec expertus ignorat, nec inexpertus intelligit. Stultitia est enim illi, & non potest intelligere, quia spiritualiter examinantur.

Heb. 5.
1. Cor. 2.

Audite & breuiter, quem oportet ordinari ad dispensationem ministerij huius: oportet enim non minus literatum, quam religiosum, ut zelum Dei habeat, & secundum scientiam, cum indiscreta religio magis obesse soleat, quam prodesse. Literatum autem ideo, ut sciat quod iniungat, cui parcat, quando parcere debeat, quam consolationem proferat de scripturis. Religiosum vero idcirco, ut puras manus leuet ad Deum, & pro peccatoribus fiducialiter intercedat. Videat autem, ne vnquam de his, quæ sub signaculo confessionis accepit, aliquam faciat mentionem, vel alicui loquenti consentiat. Caucaet etiam, ne vilescat in conspectu eius, qui ei suam vilitatem ostendit, nec sit suspectus, nec de præterita futuram vitam æstimet peccatoris. Quod si fortuito de his, quæ in confessione suscepit, causa coram eo fuerit ventilata, non tanquam conficius in partem declinet, sed quasi nescius iudicarium ordinem permittat excurrere. Habeat autem in voluntate compati, & eum liberare, & nitatur aliquid detrahere seueritati, imitans dulcedinem Domini mei, de quo dicit sanctus: Quoniam fecisti iudicium meum, & causam meam. Sed (proh dolor) temporibus nostris per vniuersum mundum pestilentialis morbus excreuit, ut præferantur Ecclesijs, quos nec scientia, nec vita commendat, ceu duces cæcorum, & præcipitati, & in præcipitum perducentes.

Confessari⁹
qualis esse
debeat.

Pal. 9.

Audimus de confitente, de confessionem suscipiente: audiamus nunc, quæ sunt, quæ impediunt confessionem. Quantum colligere possum, quatuor præcipue occurrunt, pudor, timor, spes, & desperatio. Nihil fortius ad expugnandum gratiam Dei, quam timor humanus: quia dum erubescimus confiteri, quæ commisimus, Deum minus, quam homines, reueremur. Hæc est confusio adducens peccatum. Opponamus ergo ei considerationem rationis, reuerentiam intuentis Dei, comparationem maioris confusionis. Ut enim confiteamur, ratio mouet, Deus cogit, qui videt: & si confundimur hic dicere, quid erit in illa magna confusione, vbi omnia omnibus patebunt? Timor autem plerisque opprimit, ne graui pœnitentia percellantur, & perfere non possint. Verè qui timet pruina, irruet super eum nix. Hic considerandum, quam grauis sit pena gehennæ, quam longa, quam infructuosa. E contrario autem pœnitentia præsens, leuis, breuis, & fructuosa. Spes autem multos obruit, qui dum bona præsentia cupiunt, aperire conscientias suas nolunt, ne si quales sunt, hominibus appareant, ad nulla præsentis vitæ bona conscendant. Quibus inculcandum est, quia bona huius seculi, parua sunt, incerta, & momentanea: & illa illius vitæ, maxima, certissima, & æterna. Plurimos desperatio interficit, qui hoc solum metuunt, ne possint continere. Verum nanque est, quia peccator cum venerit in profundum malorum, contemnit. Hanc obterere debemus vigore confessionis, gratia humilitatis, & compassione illius, cui aperimus conscientiam nostram.

Confessionē
impediētia.
Pudor & timor.

Eccli. 4.

Iob 6.

Item vana spes.

Item desperatio.
Prou. 18.

Sciendum autem, quia alia est confessio, quæ peccatum plangit: alia, quæ laudem canit. Bonum animæ ornamentum confessio, quæ & peccatorem purgat, & iustum reddit purgatorem.

Duplex confessio.

Quid sit vere credere Deo.

Sequitur: Qui crediderit in illum, non confundetur. Credere Deo, est verbis eius fidem adhibere. Credere Deum, est confiteri vbiq̄ Deum esse. Credere in Deum, est omnem spem suam in illum dirigere. Deum, & Deo credunt dæmones: sed in illum non credunt, in quem qui crediderit, non confundetur, quia spem suam non ponunt in illum.

Rom. 9.

Ecc̄ quantum potui, etsi non quantum volui, de confessionis disserui sacramentum. Sed quia sermonem in longum protraximus, finem loquendi pariter audiamus. Det nobis corde credere ad iustitiam, ore confiteri ad salutem, & in se credere, sponsus Ecclesiæ, filius Mariæ, qui est Deus benedictus in secula, Amen.

DE

RIUS
er
der
III
S